

Birgit Lao
Terviseamet
info@terviseamet.ee

10.12.2025 nr 8-3/25/17303-26

Geoportaali teenustest

Lugupeetud pr Birgit Lao

Täname Teid koostöö eest! Maa- ja Ruumiamet hoolitseb selle eest, et Teie andmed oleksid Geoportaali kaudu kasutajatele kergesti leitavad ja usaldusväärsetel kujul kättesaadavad.

Meil on hea meel teada anda, et MaRu on arendamas X-GIS-i versiooni X-GIS 3D, mis toob kaasa ühtse kasutajakogemuse ja kasutajaliidese, 2D/3D võimekusega kaardiakna, ja millest saab avatud lähtekoodiga veebikaarditarkvara¹.

Justiits- ja digiministeeriumis on tehtud põhimõtteline otsus, et TEDI disainisüsteemist saab Veera asemel riigi keskne disainisüsteem, mis hakkab olema aluseks uute infosüsteemide loomisel. Selle kohta saab soovi korral täpsemat infot 10. septembril toimunud veebiseminari salvestusest ([Veebiseminar: tutvustame uue X-GIS 3D UI/UX disaini tulemusi | Maa- ja Ruumiamet](#)).

Järgmiste sammudena on valmimas X-GIS 2 ja e-ehituse 3D kaardiakna ühendamise analüüs ja järgmisel aastal algab uue kaardiakna tarkvara arendus. Pikem eesmärk on, et selle arendus ja haldamine on tulevikus osaliselt riigieelarveline ja osaliselt kaasrahastatud kasutajate poolt. Sellest tulenevalt ei pea riik ülal hoidma ja ajakohastama kümneid erinevaid kaardiakna tarkvarasid, mille funktsionaalsus 95% ulatuses kattub, ega maksma kommertstarkvarade litsentsitasusid, vaid neid vahendeid saab suunata X-GIS 3D arendamisse ja haldamisse.

Maa- ja Ruumiametil on üha keerulisem piiratud riigieelarvelises olukorras katta oma eelarvest kõiki Geoportaali teenuste uuendamise ja uute rakenduste loomisega seotud kulusid. Seetõttu muutub alates 2026. aastast teabehaldajatele tasuliseks see teenuse osa, mis eeldab Maa- ja Ruumiameti sisulist täiendavat panust (näiteks olemasolevate teenuste muutmine või uute rakenduste arendamine). See muudatus võimaldab tagada Geoportaali teenuste toimimise ja arenguvõime ka tulevikus. Juba tehtud lahendused jäävad avaliku sektori teabehaldajatele jätkuvalt tasuta kasutatavaks.

Tasustatavate tööde alla kuuluvad edaspidi näiteks:

- Uue kaardirakenduse loomine, täiendavate andmete lisamine olemasolevasse või andmete uuendamine, sealhulgas vajadusel koostööpartneri andmete eelnev töötlemine, OGC WMS/WFS teenuste loomine, andmeuuenduse automaatika loomine ja käivitamine.
- Kaardirakenduse kasutuselevõtt loodavas infosüsteemis või olemasoleva kaardiakna väljavahetamine X-GIS-i vastu. Selleks vajalike eeltööde tegemine ja koolitamine.
- Virtuaalkontorite konfigureerimine ja kasutajate haldamine.
- X-GIS-i kaardirakenduste sidumine teiste infosüsteemidega.

- 2026/2027 olemasoleva kaardirakenduse (ja selle erifunktsionaalsuse, kui on) üleviimine uuele X-GIS 3D kasutajaliidesele. Siin on eesmärk uuele kasutajaliidesele üleminekul võimalikult palju teha seda automaatselt, kasutades ära olemasolevaid konfiguratsioone ja need teisendada uuele süsteemile vajalikule kujule. Kuid eeldatavasti on vaja teha ka täiendavaid töid.

X-GIS 2 olemasolevate teenuste kasutamine ja ülalpidamine avaliku sektori klientidele jääb ka edaspidi MaRule eraldatud riigieelarvest rahastatuks. Tasuliseks muutuvad ainult individuaalsed teabehaldaja soovidest lähtuvad arendused ja tellimustööd. Tagamaks tööde sujuv kavandamine, palume selle muudatusega arvestada juba järgmise aasta eelarvet planeerides.

Hinnastamine toimub tunnihinna alusel, milleks on täna 70€/h (km ei lisandu). Eelnevalt teeme planeeritavatele töödele mahuhinnangu, selleks koostöös detailsemalt tööde sisu ja eesmärgid paika pannes. Näitena ühe lihtsama kihi avalikustamine X-GIS 2 kaardirakenduses, luues uue kaardirakenduse komplekti, töömahu suurusjärg on 40 tundi (2800€), mis sisaldab nii vajaduste välja selgitamist, andmetöötlust, uuendamise automaatikat, teenuse arendust ja X-GIS 2 kaardirakenduse konfigureerimist.

Arendus- ja lisatööde teostamiseks sõlmime vastava koostööleppete lisa, mis sätestab tööde mahud, sisu, ajakava ja nende eest tasumise. Ametite vahel saab seda täna teha läbi riigieelarve muudatuse. Selles osas on meil mitu head näidet sel aastal läbiviidud projektide hulgas (Statistikaamet, Terviseamet, MKM). Kuivõrd praegu alustatakse järgmise aasta eelarve planeerimise ettevalmistamisega, siis palun prognoosige ka oma kaardirakenduste järgmise aasta andmeuuendus- ja arendusvajadused.

Hea meelega oleme valmis kohtuma ja arendusvajadusi Teiega täpsemalt läbi arutama.

Kuna riigieelarve muudatuste tegemine on aeganõudev protsess, siis oleme ette valmistamas ka ruumiandmete seaduse muudatust, mis lihtsustaks tellitavate tööde eest tasumist. Kuna meile on tähtis, et saaksite meie kaardilahendustest maksimaalselt kasu, palume teil vastata hiljemalt nädala jooksul järgmistele küsimustele:

1. Kuidas on teie andmete kättesaadavusele, kvaliteedile ja haldamisele kaasa aidanud X-GIS 2 võimalused?
2. Kas teil on täiendavaid ruumiandmeid, mida te plaanite 2026. aastal avalikustada?
3. Kas olete valmis rahaliselt panustama X-GIS 2 kui riigi keskse kaardiakna haldamisse?
4. Millest tunnete X-GIS 2 kasutamisel puudust?
5. Kas teil on 2026-2027 plaanis infosüsteemi arendus, kus on vajadus ka integreeritud kaardiakna järele?

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Taavi Jakobson

teenistuse direktor

Digiteenuste teenistus

Sulev Õitspuu

5697 0799 sulev.oitspuu@maaruum.ee